

HERRI ADMINISTRAZIOETAN HIZKUNTZA NORMALIZATZEKO ZUZENDARITZAREN TXOSTENA

Espedientea: DNCG_DEC_4027/25_07

Euskal Zibersegurtasun Agentziaren Estatutuak onartzen dituen martxoaren 19ko 34/2024 Dekretua aldatzea helburu duen Dekretu Proiektuaren berri jaso dugu, Segurtasun Sailak bidalita, derrigorrezko txostena emateko eskatuz.

Eskaera horri erantzunez, *Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren 6/2022 Legearen* eraginez aldatutako *Euskararen Erabilera Normalizatzeko 10/1982 oinarrizko Legearen 8.1 artikulua*, *Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduran Euskararen Erabileraren Normalizazioaren Ikuspegia Txertatzeko Araubidea ezartzen duen 233/2012 Dekretua* eta *Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen 389/2024 Dekretuaren 14.2.k) artikulua* oinarri hartuta, txosten hau ematen da:

1. Izapidetzearen hasiera.

Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren 6/2022 Legearen 13.1 artikulua dio prozedura hasteko aginduak bere edukien artean jasoko duela:

g) Testu artikulatuaren itzulpenerako edo idazketa elebidunerako teknika.

Aztertzen ari garen espedientearen kasuan, prozedurari hasiera ematen dion Aginduan honela dio:

ZORTZIGARRENA. Idazketa-sistema.

Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 8.1 artikulua eta XOEPLren 14.5 artikulua arabera, testua bi hizkuntzetan idatzi behar da, araua idazteko prozesu osoan bi hizkuntzen arteko berdintasuna bermatuz. Testuak bi hizkuntzetan idatzita egon beharko du, aldez aurreko onarpena jaso eta instrukzio-fasean izapidetu aurretik.

Era berean, eta XOEPLren 27.3 artikulua arabera, behin betiko onartu eta Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratuko diren euskarazko eta gaztelaniazko testu artikulatuen zehaztasuna eta baliokidetasuna

bermatzeko, Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundeko (IZO) Itzultzaile Zerbitzu Ofizialak ziurtagiri bat emango du argitaratu aurretik, euskarazko eta gaztelaniazko bertsioak zehatzak eta baliokideak direla egiaztatzeko, apirilaren 3ko 48/2012 Dekretuaren 4.2.d) artikuluaaren arabera.

Atalak berak “*Idazketa-sistema*” izenburua badarama ere, bere edukian lege betebeharrak aipatzen dira, eta testu onartua argitaratu aurretik IZOren zigilua eramango duela esaten da; IZOri buruzko aipua egonik, pentsa genezake izapidetzean erabili eta erabiliko diren testu elebidunak lortzeko, idazketa elebiduna baino, agian itzulpenen bidea hobetsi dela, eta IZOren bitartez gauzatu, baina informazio hori zehaztea faltan botatzen dugu.

2. Hizkuntza-berdintasuna eta idazketa elebiduna.

2.1 Xedapen proiektuaren testuaren elebitasuna.

Aipatutako 6/2022 Legearen 4. eta 5. artikuluetan ondorengoak ezartzen dira:

4. artikulua.– Araugintza-kalitatearen printzipioak.

*j) Hizkuntza-berdintasunaren printzipioa: euskara eta gaztelania hizkuntza ofizialak izanik, **araugintza-prozeduran haien arteko berdintasuna bermatuko da**, bereziki herritarrekiko eta haien elkarte-ehunarekiko harremanetan euskararen erabilera sustatuz. Euskararen erabilera sustatzeari begira, **araua euskaraz kalitatez lantzeko neurriak hartuko dituzte erakunde publikoek**, eta, gaztelaniazko eta euskarazko bertsioen arteko baliokidetza ziurtatzeko, **bi testuen arteko elkarrizketa iraunkorra egituratuko da**, horri begira dagozkion neurriak hartuta.*

5. artikulua.– Hizkuntza-berdintasuna eta idazketa elebiduna.

*2.– Hizkuntzen berdintasuna araugintza-prozesuaren kalitatea bermatzeko printzipioa izango da. Hizkuntzen berdintasunaren bidez, **testuaren lanketan bi bertsioen arteko elkarrizketa egituratua bermatuko da**, bi bertsioen arteko kontrastea eta haien baliokidetza ziurtatuz.*

Halaber, 6/2022 Lege beraren 14.5 eta 15.2 artikuluetan ezartzen da xedapen proiektuaren testuak bi hizkuntza ofizialetan idatzita egon behar duela aldez

aurretik onartzeko izapidea egiterakoan, ondorengo instrukzio-fasean izapidetu baino lehen; honela dio 14.5 artikuluan:

14. artikulua.– Xedapen orokorrak idazteko arauak eta irizpideak.

5.– Testua bi hizkuntza ofizialetan idatzi beharko da, bertsio linguistikoen lanketan bi hizkuntzen arteko berdintasuna bermatuz araua idazteko prozesu osoan zehar. Testuak bi hizkuntzetan idatzita egon beharko du, aldez aurretik onartzeko izapidea egin eta ondorengo instrukzio-fasean izapidetu baino lehen.

Lehenagotik ere, ezarpen bera jasotzen da Eusko Jaurlaritzak 2013ko maiatzaren 14an hartutako *Erabakian, lege, legegintzako dekretu, dekretu edo agindu izango diren xedapen orokorrak bi hizkuntzetan idazteko neurriak onartu* zituen:

“(...) betiere dagozkion negoziazio, audientzia eta kontsultak egiteko izapideak egin baino lehenago; izapide horiek guztiak ele bitan dagoen testuarekin egin beharko dira. Ondorengo instrukzio faseetan ere, derrigorrezko txostenak eta irizpenak eskatzeko orduan, bi hizkuntza ofizialetan idatzitako testua bidaliko da”.

Izapidetzearen baitan testuaren euskarazko zein gaztelaniazko zatiak hartu behar dira kontuan, eta, urratsez urrats, egokitzapenak bietan egin behar dira. Tramitazioaren baitan egiten diren moldaketak testuaren zati bakarrean burutzea (usadioak ikusita, gaztelaniazkoan oro har) eta amaieran horren itzulpena egitea lege urraketa litzateke; horrelakoetan, prozeduran erabilitako hasierako testuaren erdia alboratuz (euskarazko zatia, adibidez), izapidetzearen ibilbidea jarraitu ez duen testu berri bat onartuko litzatekeelako.

Aztertzen ari garen kasu honetan, izapidetzearen hasieratik txosten hau igorri artean, Tramitagunen zintzilikatu diren arau proiektuaren testuetan elebitasuna mantendu da; bete da beraz, arau proiektuaren testuei dagokienez, xede honekin arautua.

2.2 Izapidetzearen elebitasuna.

Aurretik aipatutako 6/2022 Legearen 5.3 artikularen irakurketa zalantza iturri izan da; honela dio:

3.– Araugintza-prozedura elebiduna izango da xedapen orokorra egiteko prozedura osoan zehar, eta araugintzan parte hartzen dutenen eta arau-hartzaileen hizkuntza-eskubideak bermatuko dira.

Gobernu Kontseiluak 2025eko maiatzaren 13an egindako bilkuran hartutako Erabakiak, arau-xedapen orokorrak lantzeko prozeduraren Oinarrizko Izapidetze Eredua onartzekoak (Jaurlaritzaren Idazkaritzako eta Legebiltzarrarekiko Harremanetarako zuzendariaren 54/2025 Ebazpenaren bitartez argitaratua), eztabaidari argia ekarri dio.

Honela dio 3.5 atalean:

3.5.- Arauen idazkera elebiduna, aipamen berezia eginez korredakzioari.

Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 8.1 artikulua eta Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 5. artikulua ezartzen dutenez, xedapen arauemaileak bi hizkuntzetan idatzi behar dira argitaratu ahal izateko.

*Era berean, Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 5. artikularen 3. apartatuak xedatzen duenez, araugintza-prozedura elebiduna izango da xedapen orokorra egiteko prozedura osoan zehar, eta araugintzan parte hartzen dutenen eta arau-hartzaileen hizkuntza-eskubideak bermatuko dira. **Hori ulertu behar da, bereziki, izapidetzen diren testu artikulatuak eta horiekin batera doazen oinarrizko informazio dokumentuak parte-hartzaile guztiek bi hizkuntza ofizialetan eskuratu ahal izateari dagokionez.***

Horiek horrela, ikus dezakegu kasu honetan, xedapen proiektuaz beste, organo izapidetzaileak igorritako gainerako dokumentuak ere ele bietan daudela.

3. Organo izapidetzaileak euskararen normalizazioaren gaineko eraginari buruz egindako hausnarketa.

6/2022 Legearen 15.3 artikulua honela dio:

15. artikulua.– Aldez aurreko onarpena eta izapidetze-espedientea

3.– Espedientearen instrukzioa egiteko eskumena duen zuzendaritza-zentroak arau-eraginaren azterketari buruzko memoria egingo du, nahitaez. Memoria horretan bildu edo berretsiko da hasiera emateko aginduaren inguruan proposamena egin duen organoaren iritziz azpimarragarria izan daitekeen edozein alderdi, eta, nolanahi ere, honako hauek:

g) Xedapen orokorrak egiteko prozeduran euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegia aztertzen duen txostena, zeinaren bitartez hizkuntza-gaietan indarrean dagoen araudiarekiko egokitasuna baloratuko baita, bestelako organo txostengileei dagozkien zereginei kalterik egin gabe, eta izapidetzen ari den xedapenaren eremu objektiboan euskararen erabileraren normalizaziora zuzendutako neurriak proposatuko baitira.

Espedientearen instrukzioa egiteko eskumena duen zuzendaritza-zentroak izapidetzean igorritako Arau Eragina Aztertzekeo Memorian honela dio:

F) EUSKARAREN ERABILERAREN NORMALIZAZIOA.

Ekimena hizkuntza-arloan indarrean dagoen araudiaren arabera izapidetuko da. Gainera, Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritzari helaraziko zaio, proiektua euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegitik ebalua dezan eta dagokion txostena egin dezan, Xedapen orokorrak egiteko prozeduran euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegia txertatzeko araubidea ezartzen duen azaroaren 6ko 233/2012 Dekretuaren 2. artikuluaaren arabera.

Puntu honetan argitu beharrean gaude atalaren lehen esalditik aurrerako formulazioa ez zaigula egokia iruditzen.

Euskararen Erabilera Normalizatzeko 10/1982 Oinarrizko Legearen 26. artikuluari eta Euskal Sektore Publikoan euskararen erabilera normalizatzeko 19/2024

Dekretuaren 5.1 artikuluari jarraiki euskararen normalizazioa politika publikoen zeharkako lerroa da; ildo horretatik, 6/2022 Legearen 15.3 artikulua espedientearen instrukzioa egiteko eskumena duen zuzendaritza-zentroari, berari, agintzen dio euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegia aztertzen duen txostena egiteko, bestelako organo txostengileei dagozkien zereginei kalterik egin gabe.

Hori horrela, zuzena litzateke organo izapidetzaileak hizkuntza legediarekiko egokitasuna baloratzea; baina, kasu honetan esaten zaigun bakarra da izapidea araudia betez egingo dela; ez da edukiaren legezkotasuna baloratzen, eta faltan botatzen dugu euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegiari loturiko hausnarketa.

4. Hizkuntza Politikaren Sailburuordetzari eskatu beharreko aholkularitza txostena.

Honela dio *Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren 6/2022 Legearen* eraginez aldatutako *Euskararen Erabilera Normalizatzeko 10/1982 oinarritzko Legearen 8.1 artikulua*:

8. artikulua

1.- Eusko Jaurlaritzan prestatzen diren xedapen orokorrak egiteko prozeduran euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegia txertatzeko, nahitaezko aholkularitza-txosten bat eman behar da, eta, haren bitartez, izapidetzen ari den xedapenaren eremu objektiboan euskararen erabilera normalizatzerazuzendutako neurriak proposatuko dira. Halaber, hizkuntza-gaietan indarrean dagoen araudiarekiko egokitasuna baloratuko da, bestelako organo txostengileei dagozkien zereginei kalterik egin gabe.

Xedapen horren eduki bera jasotzen du lehendik ere *Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduran Euskararen Erabileraren Normalizazioaren Ikuspegia Txertatzeko Araubidea* ezartzen duen 233/2012 Dekretuak bere 2. artikuluan; halaber, txostena egiteko eskumena Herri Administrazioetan Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritzari dagokiola zehazten du 3. artikuluan.

Horiek egikarituz, eta prozedurari hasiera ematen dion Aginduan jasotakoari jarraikiz, gauzatzen ari garen txosten honen eskaera bideratu zitzaigun.

5. Arau proiektuaren edukia.

Xedapenaren edukia arakatu ondoren adierazi behar dugu: alde batetik, Dekretu Proiektu honetan jasotakoak ez duela hizkuntza-gaietan indarrean dagoen araudia urratzen; eta, bestetik, xedapen proiektuan jasotako ezarpenek ez diotela ekarpenik egiten euskararen erabileraren normalizazioari.

Adeitasunez,